

voltooid was hing het in zijne kamer tot aandenken der innig vereerde moeder zijner kinderen. Het is een der meest natuurtrouwe portretten, die Rubens ooit schilderde. Het British Museum bezit een teekening, in zwart krijt naar het leven gemaakt in allen eenvoud en zonder opsmuk, die in deze schildering onveranderd is weergegeven.

Het behoort tot de werken uit het midden van 's kunstenaars loopbaan en is een treffend getuigenis van de wijze, waarop hij rond 1625 het portret opvatte. In dit vak evenals in elk ander wijzigde hij voortdurend zijn trant. In zijn oudst gekende conterfeitsels, die van den hertog en van de hertogin van Mantua, geschilderd in 1604—1606 en nu in het Museum van Mantua, zoekt hij het weidsche, het majestatische en vervalt hij lichtelijk in het romantische. Na zijn terugkeer in Antwerpen wordt hij kalmer, bedeesder, zooals in zijn beeltenis van Nicolas Rockox uit het Museum van Antwerpen, dagteekenende van 1613—1615, statig en stijf van houding, vlak en gepolijst van kleur. Eenige jaren later in 1618—1620 is hij fleuriger en kleuriger, zooals wij zien in de portretten van Jean Charles de Cordes en Jacqueline van Caestre uit het Museum van Brussel, in dat van Theodoor van Thulden te Munchen en in de Susanna Fourment uit de National Gallery. Weer eenige jaren en hij wint aan gemak in het weergeven van het zieleleven, aan losheid en zwierigheid van gebaar, aan malschheid en glans, zooals in de groep zijner twee zonen uit de Liechtenstein Galerij. In die richting gaat hij voort altijd speelscher, gesmijddiger, glanzender, zooals in de reeks zijner heerlijke portretten van Helena Fourment en in dat van Jan Brant te Munchen. De Isabella Brant van St. Petersburg werd geschilderd te zelfdertijd als de groep zijner twee zonen: op het keerpunt tusschen zijne tweede en zijne laatste manier; het stuk heeft den hoogsten graad van eerlijkheid in de weergeving, losheid en levendigheid in de houding bereikt, zonder toe te geven aan de zucht om te schitteren door het uiterlijke, te verleiden door de toovermacht van licht en kleur.

MAX ROOSES.

'T BEELDEKEN, DOOR CYRIEL BUYSSE. † † † † † † † † †

Haar naam was Philomene, maar zij noemden haar 't Beeldeken. Niet dat ze mooi was; integendeel: alleen maar omdat ze zoo schraal en zoo magertjes was, zoo klein en nietig van gestalte, met iets zachts en tevens iets gepijnigds over haar getaand gezicht, als een houten beeldje.

Zij was de vrouw van den tuinman op het groot kasteel. Zij had drie kinderen: twee meisjes en een jongetje. Zij bewoonden, binnen in het park, een weinig zijlings van het prachtig ijzeren ingangshek met vergulde pieken, een net en liefelijk huisje, half weggedoken achter statige massiefs van beuken en van rhododendrons, in de nabijheid van de paardenstallen en remises.

Haar man was heele dagen werkzaam in den moestuin, in het park en in de serres; zij had alleen voor 't huishouden te zorgen. De beide meisjes gingen elken dag naar het nog al ver afgelegen dorp op school; het broertje, nog heel jong, bleef bij haar thuis.

Zij leefden er gelukkig. Wel moest Theofiel zeer hard werken, wel was er zeer groote behoefte aan een tweeden tuinman op dat groot kasteel, maar meneer de baron wilde daar nu eenmaal volstrekt niet van hooren, en door de sterke, onverpoosde inspanning van al zijn krachten, gelukte 't hem toch zijn te zware taak tot voldoening van zijn meester te volbrengen. Verder hadden zij trouwens over hun lot niet te klagen. Zij moesten geen huishuur betalen en Theofiel, die eertijds toch maar een arme daglooner was, verdiende nu heel wat meer dan een gewone daghuurder. Zij hadden een klein tuintje voor henzelfen, waarin zij groenten en ook enkele bloempjes kweekten, en zij hadden ook nog een stukje bouwland, waarop zij aardappels en bieten plantten, genoeg voor hun eigen behoeften en voor het onderhoud hunner twee geiten en vrij talrijke konijnen. Daarenboven hielden zij ook kippen en duiven, die vroolijk koerend en kakelend wemelden, in bonte kleurschakeering, op het zonnig pleintje voor de deur.